

بررسی فلور، شکل زیستی و پراکنش جغرافیایی گیاهان حوضه دهگین استان هرمزگان

محمدامین سلطانی پور* و رحمان اسدپور

ایران، بندرعباس، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی هرمزگان

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۸/۷ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۰/۲۵

چکیده

حوضه دهگین با وسعت ۴/۲ کیلومتر مربع در مختصات جغرافیایی $57^{\circ}12'29''$ تا $57^{\circ}11'25''$ طول شرقی و $27^{\circ} 46' 6''$ تا $27^{\circ} 44' 21''$ عرض شمالی قرار دارد. در این بررسی تعداد ۱۹۰ گونه گیاهی از منطقه جمع‌آوری و شناسایی گردید که به ۵۰ تیره (۱ تیره بازدانه، ۴۷ تیره دولپه‌ای و ۲ تیره تک‌لپه‌ای) و ۱۴۹ جنس تعلق دارند. تیره‌های کاسنی (Asteraceae) با ۲۳ گونه، پروانه‌آسها (Papilionaceae) با ۱۸ گونه و گندمیان (Poaceae) با ۲۰ گونه مهمترین تیره‌ها و جنس‌های پیچک (*Convolvulus*) با ۷ گونه و مریم‌گلی (*Salvia*) با ۴ گونه مهمترین جنس‌ها بودند. بررسی شکل زیستی به روش رانکایر نشان داد که تروفیت‌ها با ۴۱ درصد و همی‌کریپتوفیت‌ها با ۱۸ درصد فراوانترین شکل‌های زیستی هستند. شکل‌های زیستی فانروفیت با ۱۴ درصد و کامفیت با ۱۶ درصد در درجه بعدی اهمیت قرار دارند. بررسی پراکنش جغرافیایی این گیاهان نشان داد که ۲۶ درصد گونه‌ها (۴۹ گونه) متعلق به ناحیه صحارا - سندی، ۱۲ درصد گونه‌ها (۲۲ گونه) متعلق به ناحیه ایران - تورانی، ۲۵ درصد گونه‌ها (۴۷ گونه) مشترک در دو ناحیه صحارا - سندی و ایران - تورانی و ۳ درصد گونه‌ها (۵ گونه) جهان‌وطن هستند. از میان این ۱۹۰ گونه تعداد ۶۰ گونه دارویی در منطقه رویش دارند که ۱۵ گونه از گیاهان دارویی پرمصرف هستند.

واژه‌های کلیدی: فلور، شکل زیستی، حوضه دهگین، استان هرمزگان.

* نویسنده مسئول، تلفن ۰۹۱۷۷۶۱۶۸۹۰، پست الکترونیکی: m.soltanipoor@areeo.ac.ir

مقدمه

گونه‌های مقاوم و در حال انقراض، کمک به حفظ گونه‌ها و تعیین نقشه پوشش گیاهی اشاره نمود (۲). مطالعات متعددی در زمینه معرفی فلور، شکل زیستی و پراکنش جغرافیایی مناطق مختلف کشور انجام شده است که می‌توان به برخی از آن‌ها که در استان هرمزگان انجام شده است اشاره کرد. سلطانی‌پور (۲۰۰۶) در معرفی فلور، شکل زیستی و پراکنش جغرافیایی گیاهان جزیره هرمز (استان هرمزگان) تعداد ۱۹۱ گونه گیاهی از سطح جزیره جمع‌آوری و شناسایی نمود که به ۴۴ تیره (۱ تیره بازدانه، ۴۰ تیره دولپه‌ای و ۳ تیره تک‌لپه‌ای) و ۱۴۲ جنس تعلق داشتند. از میان گونه‌های تشخیص داده شده ۹ گونه (۴/۷ درصد) انحصاری ایران بودند. تیره‌های پروانه‌آسها (Papilionaceae) با ۲۶ گونه، گندمیان (Poaceae) با ۲۳

شناسایی و معرفی رستنی‌های یک منطقه در تعیین پتانسیل قابلیت‌های رویشی، شناسایی گونه‌های مقاوم، درحال انقراض و کمک به حفظ آن‌ها، شناسایی گیاهان دارویی، امکان دسترسی سریع و آسان به گونه‌های گیاهی، امکان افزایش تعداد گونه‌ها و استفاده اصولی از آن‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد (۶). فلور هر منطقه در حقیقت نتیجه واکنش‌های زیستی در برابر شرایط محیطی و همچنین در ارتباط مستقیم با تکامل گیاهان در دوران گذشته و وضع جغرافیایی آن دوران می‌باشد. شناسایی و معرفی رستنی‌های یک منطقه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که از آن جمله می‌توان به امکان دسترسی آسان و سریع به گونه‌های گیاهی در محل و زمان معین، تعیین پتانسیل و قابلیت رویشی منطقه، امکان افزایش گونه‌های منطقه از نظر تراکم، شناسایی

تورانی تعلق دارند. ۹۳ گونه به ناحیه صحارا - سندی و ۱۰۸ گونه به ناحیه ایرانو - تورانی و صحارا - سندی محدود می‌گردند، به عبارت دیگر ۳۲۴ گونه و یا ۶۳/۲ درصد گونه‌ها به نواحی ایرانو - تورانی یا صحارا - سندی و یا هر دو ناحیه تعلق دارند. ۲۸۲ گونه دارای پراکنش دو یا چند ناحیه‌ای هستند، که از این تعداد ۳۹/۳ درصد گونه‌ها به ناحیه ایرانو - تورانی و صحارا - سندی تعلق دارند و فقط ۱۵ گونه جهان‌وطن می‌باشند (۸). این مطالعه باتوجه به طبیعت بکر و دست‌نخورده و غنای منطقه از جنبه پوشش گیاهی و باهدف بررسی فلور مراتع حوضه آبخیزداری معرف و زوجی دهگین استان هرمزگان و تحلیل آن از لحاظ شکل زیستی، کورولوژی و گونه‌های اندمیک مورد بررسی قرار گرفت.

مواد و روشها

حوضه آبخیزداری معرف و زوجی دهگین یکی از زیر حوضه‌های، حوضه سد استقلال میناب است که دارای مساحتی بالغ بر ۴/۲ کیلومترمربع است. این حوضه حدود ۰/۴ درصد از مساحت حوزه سد استقلال را در برمی‌گیرد و در حدود جغرافیایی "۵۷°۱۲'۲۹" تا "۵۷°۱۱'۲۵" طول شرقی و "۶' ۴۶' ۲۷°" تا "۲۷°۴۴'۲۱" عرض شمالی واقع شده است. حوضه مذکور از شمال به روستای قلعه دژ و رودخانه سرزه و از جنوب به آب‌تاریکان و از شرق به رودخانه دژ و از غرب به رودخانه روزئیه مشرف می‌شود. میانگین سالانه بارش برابر با ۱۵۴/۶ میلی‌متر می‌باشد که بیشترین میزان بارش مربوط به سال ۲۰۱۳ به میزان ۲۶۹ میلی‌متر و کمترین میزان بارش ثبت شده در سال ۲۰۰۸ میلادی برابر با ۵۰/۲ میلی‌متر می‌باشد. اختلاف زیاد بین حداکثر و حداقل میزان بارش سالانه طی سال‌های مورد بررسی به‌خوبی نشان‌دهنده پراکنش زمانی نامناسب بارش است. میانگین سالانه دمای هوا دهگین برابر با ۲۶/۵ درجه سانتی‌گراد، میانگین تبخیر سالانه برابر با ۳۲۷۱/۹ میلی‌متر و میانگین سالانه رطوبت برابر با ۴۵/۱ درصد می‌باشد.

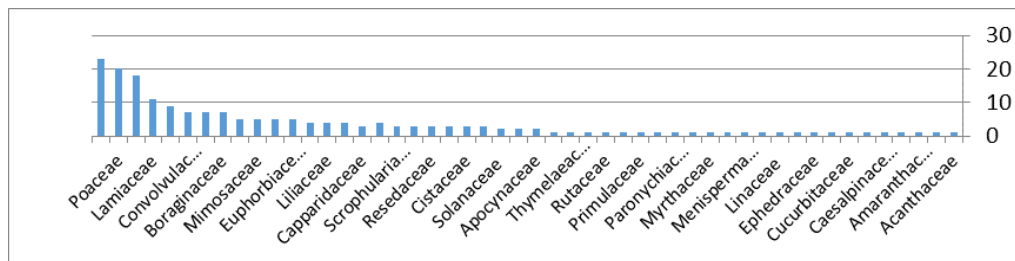
گونه و کاسنی (Asteraceae) با ۲۰ گونه مهمترین تیره‌های گیاهی منطقه بودند. بررسی شکل زیستی به روش رانکایر (۱۹۳۴) نشان داد که تروفیت‌ها با ۴۷/۶ درصد (۹۱ گونه) فراواترین شکل زیستی هستند. شکل‌های زیستی کامفیت با ۲۲/۵ درصد، همی کریپتوفیت با ۱۷/۳ درصد و فانروفیت با ۹ درصد در درجه بعدی اهمیت قرار دارند. ژئوفیت‌ها با ۶ گونه و هلیوفیت‌ها با یک‌گونه اهمیت کمتری دارند. بررسی پراکنش جغرافیایی این گیاهان نشان داد که ۴۴/۵ درصد گونه‌ها (۸۵ گونه) به ناحیه صحارا - سندی و ۴۰/۸ درصد گونه‌ها مشترک در این ناحیه با عناصر نواحی دیگر است. ۳/۷ درصد گونه‌ها (۷ گونه) جهان‌وطن و ۲/۶ درصد گونه‌ها (۵ گونه) متعلق به ناحیه ایرانو - تورانی هستند (۳). در بررسی فلور جزیره قشم ۳۱۴ گونه بومی از این جزیره شناسایی شده است. در این بررسی تروفیت‌ها و کامفیت‌ها بالاترین طیف زیستی و عناصر صحارا- سندی بیشترین پراکنش جغرافیایی را دارند (۱۰). نجفی (۲۰۰۷) در معرفی فلور، شکل زیستی و پراکنش جغرافیایی گیاهان کوه گنو، تعداد ۵۱۵ گونه مربوط به ۷۲ تیره و ۳۱۷ جنس شناسایی و معرفی کرد. از این تعداد ۶ گونه از نهانزادان آوندی است که شامل یک‌گونه از دم‌اسبان و ۵ گونه از سرخس‌ها می‌باشد که به ۳ تیره گیاهی و ۴ جنس تعلق دارند. پیدازادان آوندی شامل بازدانگان با ۲ تیره، ۲ جنس و ۵ گونه، نهاندانگان شامل تک‌لپه‌ای‌ها با ۶ تیره و ۵۳ جنس و ۸۴ گونه و دولپه‌ای‌ها با ۶۰ تیره و ۲۵۷ جنس و ۴۲۰ گونه می‌باشد. از ۵۱۵ گونه معرفی شده ۴۴ گونه (حدود ۸/۸ درصد کل گونه‌های منطقه) انحصاری ایران می‌باشند. این تعداد گونه‌ها ۲/۶ درصد گونه‌های انحصاری ایران می‌باشند. تروفیت‌ها با ۲۲۳ گونه، بیشترین فراوانی را دارا می‌باشند و سپس به ترتیب همی کریپتوفیت‌ها با ۱۱۵ گونه، کامفیت‌ها با ۸۲ گونه، فانروفیت‌ها با ۵۰ گونه و ژئوفیت‌ها با ۴۵ گونه در مرتبه‌های بعدی قرار دارند. پراکنش جغرافیایی گونه‌ها نشان می‌دهد که ۱۲۳ گونه با بیشترین فراوانی به ناحیه ایرانو -

از منابع فلورا ایرانیکا (۱۴)، فلور ایران (۱)، فلور رنگی ایران (۵) و نمونه‌های موجود در هرباریوم مرکز تحقیقات استفاده گردید. در نگارش نام فارسی از کتاب فرهنگ نام‌های گیاهان ایران (۷) استفاده گردید. در تعیین شکل‌های زیستی از رده‌بندی رانکایر (۱۹۳۴) استفاده شد (۱۳). این رده‌بندی براساس موقعیت و چگونگی حفاظت جوانه‌های مسئول بقای نسل گیاه در فصل نامساعد است. پراکنش جغرافیایی گونه‌ها نیز براساس تقسیم‌بندی نواحی رویشی (۱۵ و ۱۶) تعیین شد.

نتایج

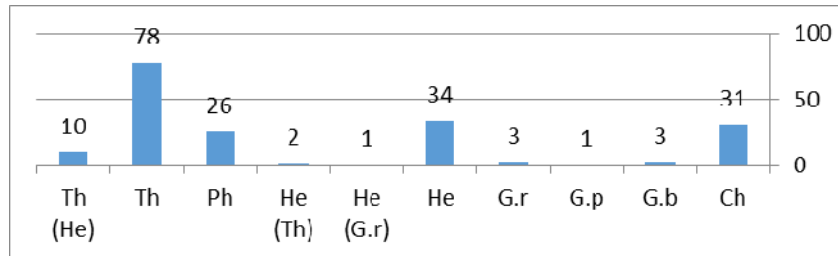
در این بررسی ۱۹۰ گونه گیاهی از منطقه جمع‌آوری و شناسایی شد که به ۵۰ تیره (۱ تیره بازدانه، ۴۷ تیره دولپه‌ای و ۲ تیره تک‌لپه‌ای) و ۱۴۹ جنس تعلق دارند. اشکال زیستی با علائم Th (تروفیت)، Ph (فانروفیت)، Ch (کامفیت)، He (همی‌کریپتوفیت) و G (ژئوفیت) و پراکنش جغرافیایی با علائم SS (صحارا - سندی)، IT (ایرانو - تورانی)، ES (اروپا - سیبری)، M (مدیترانه‌ای) و Cosm (جهان‌وطن) نشان داده شده است. تیره‌های کاسنی (Asteraceae) با ۲۳ گونه، پروانه‌آساها (Papilionaceae) با ۱۸ گونه و گندمیان (Poaceae) با ۲۰ گونه مهمترین تیره‌ها و جنس‌های پیچک (*Convolvulus*) با ۷ گونه و مریم‌گلی (*Salvia*) با ۴ گونه مهمترین جنس‌ها هستند. ۲۴ تیره دارای یک گونه، ۳ تیره دارای دو گونه، ۷ تیره دارای سه گونه، ۴ تیره دارای چهار گونه، ۴ تیره دارای پنج گونه، ۳ تیره دارای هفت گونه، و یک تیره به ترتیب دارای نه، یازده، هجده، بیست و بیست‌وسه گونه می‌باشند (شکل ۱).

حوزه آبخیز معرف و زوجی دهگین در زمره شبکه ایستگاه‌های آبخیزداری حوزه‌های زوجی کشور، معرف مناطق همگن واقع در پنج استان هرمزگان، سیستان و بلوچستان، فارس، کرمان و خراسان جنوبی و اولین ایستگاه آموزشی - ترویجی - تحقیقاتی آبخیزداری استان هرمزگان در منطقه رودخانه از توابع شهرستان رودان قرار دارد. این ایستگاه شامل دو حوزه نمونه و شاهد با اهداف ثبت مستمر ۱۷ فاکتور اقلیمی و داده مکانی و ارائه آمار و اطلاعات دقیق منطقه‌ای از پارامترهای هواشناسی، هیدرومتری، فرسایش و رسوب، گیاهشناسی و آب‌های زیرزمینی، پایش شاخص‌های حوضه‌های آبخیز اقلیم خشک کشور، برنامه‌ریزی و اعمال الگوهای مدیریت حوضه‌های آبخیز، ارزیابی فنی، مدیریتی و اقتصادی - اجتماعی و کارکردهای اکوسیستم حوضه‌های آبخیز، ارائه الگوهای آموزشی - ترویجی فعالیت‌های آبخیزداری و زمینه‌سازی انجام تحقیقات کاربردی، توسط اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان هرمزگان احداث گردیده است. ایستگاه مذکور علاوه بر ایفای نقش تحت عنوان پایلوت ترویجی و کارگاه آموزشی، به‌عنوان پایگاه داده مکانی و بانک اطلاعاتی آبخیز استان، بستر مناسبی جهت انجام پژوهش‌های کاربردی موردنیاز استان و مناطق جنوب کشور را فراهم نموده است. جمع‌آوری نمونه‌ها در فصل رویش گیاهان طی مدت دو سال و طی مراجعات مختلف از طریق عملیات زمین‌گردشی و مسافرت‌های صحرائی انجام گرفت. نمونه‌های گیاهی پس از مراحل آماده‌سازی در هرباریوم مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان هرمزگان نگهداری و شناسایی گردید. در شناسایی نمونه‌ها

شکل ۱- وضعیت تعداد تیره‌ها به همراه تعداد گونه‌های آن‌ها در حوضه دهگین

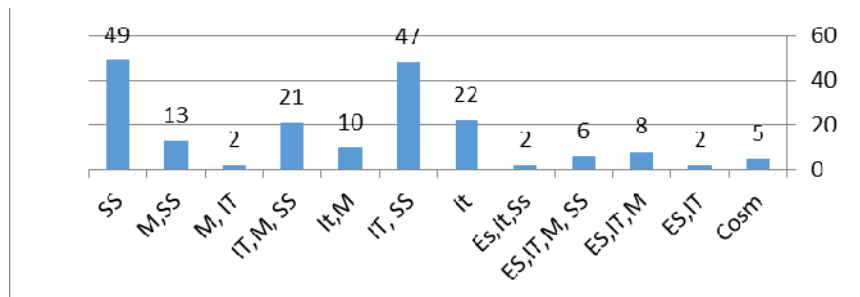
بررسی شکل زیستی به روش رانکایر نشان داد که تروفیت‌ها با ۴۱ درصد و همی‌کریپتوفیت‌ها با ۱۸ درصد فراوانترین شکل‌های زیستی هستند. شکل‌های زیستی

شکل ۲- فراوانی طیف زیستی گیاهان حوضه دهگین

فارسی، اشکال زیستی، پراکنش جغرافیایی و مصارف گیاهان منطقه در جدول ۱ نشان داده شده است. از میان این ۱۹۰ گونه تعداد ۶۰ گونه دارویی در منطقه رویش دارند که ۱۵ گونه پرمصرف هستند. شکل‌های ۴ تا ۷ تعداد ۴ گونه که پراکنش بیشتری در منطقه دارند نشان داده است.

بررسی پراکنش جغرافیایی این گیاهان نشان داد که ۲۶ درصد گونه‌ها (۴۹ گونه) متعلق به ناحیه صحارا - سندی، ۱۲ درصد گونه‌ها (۲۲ گونه) متعلق به ناحیه ایرانو - تورانی، ۲۵ درصد گونه‌ها (۴۷ گونه) مشترک در دو ناحیه صحارا - سندی و ایرانو - تورانی و ۳ درصد گونه‌ها (۵ گونه) جهان‌وطن هستند (شکل ۳). نام علمی، نام تیره، نام

شکل ۳- فراوانی پراکنش جغرافیایی گیاهان حوضه دهگین

جدول ۱- نام علمی، نام تیره، نام فارسی، اشکال زیستی، پراکنش جغرافیایی و موارد مصرف گیاهان حوضه دهگین

ردیف	نام علمی	تیره	نام فارسی	شکل رویشی	کروتیپ	موارد مصرف
1	<i>Acacia ehrenbergiana</i> Hayne	Mimosaceae	چگرد	Ph	SS	حفاظتی - دارویی
2	<i>Acacia oerfota</i> (Forssk.) Schwein	Mimosaceae	مغیر	Ph	SS	حفاظتی
3	<i>Acacia tortilis</i> (Forssk.) Hayne	Mimosaceae	گبر	Ph	SS	حفاظتی
4	<i>Acantholimon scorpius</i> (Jaub. & Spach) Boiss.	Plumbaginaceae	کلاه میرحسن	Ch	IT	حفاظتی
5	<i>Acanthophyllum bracteatum</i> Boiss.	Caryophyllaceae	چوبک برگه‌دار	Ch	IT	حفاظتی
6	<i>Aeluropus lagopoides</i> (L.) Trin. ex Thwaites	Poaceae	بونو	G.r	IT, M, SS	حفاظتی - علفه‌ای - دارویی

7	<i>Aerva persica</i> (Burm.f.) Merrill	Amaranthaceae	پشموک	Ch	IT,SS	حفاظتی
8	<i>Aizoon canariense</i> L.	Aizoaceae	علف‌فرش قناری	Th	SS	یک‌ساله
9	<i>Alhagi persarum</i> Boiss.	Papilionaceae	خارشتر ایرانی	He	IT,M,SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
10	<i>Allium eriophyllum</i> Boiss.	Liliaceae	پیاز گل‌درشت	G.b	IT,SS	یک‌ساله
11	<i>Allium stamineum</i> Boiss.	Liliaceae	پیاز دشتی	G.b	ES,IT,M	یک‌ساله
12	<i>Alyssum marginatum</i> Steud ex Boiss.	Brassicaceae	قدومه	Th	IT	یک‌ساله
13	<i>Ammi majus</i> L.	Apiaceae	خلخال دندان	Th	IT,M	یک‌ساله
14	<i>Anabasis setifera</i> Moq.	Chenopodiaceae	جفته شور	He	IT,SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
15	<i>Anagalis arvensis</i> L.	Primulaceae	آناغالیس	Th	ES,IT,M	یک‌ساله
16	<i>Andrachne aspera</i> Spreng	Euphorbiaceae	ناز بیابانی زیر	He	SS,IT	حفاظتی - علوفه‌ای
17	<i>Andrachne telephioides</i> L.	Euphorbiaceae	ناز بیابانی	He (Th)	IT,M,SS	حفاظتی - علوفه‌ای
18	<i>Anthemis austro-iranica</i> Rech. f.Aell.&Esfand.	Asteraceae	بابونه جنوبی	Th	IT,M,SS	یک‌ساله
19	<i>Anthemis odentostephana</i> Boiss.	Asteraceae	بابونه تاج‌دندانی	Th	IT	یک‌ساله
20	<i>Anthemis rhodocentra</i> Iranshahr	Asteraceae	بابونه کپه‌قرمز	Th	IT,SS	یک‌ساله
21	<i>Argyrolobium roseum</i> (Camb.) Jaub. & Spach	Papilionaceae	نیام نقره‌ای	Th	IT,SS	حفاظتی - علوفه‌ای
22	<i>Aristida adscensionis</i> L.	Poaceae	سه‌سیخکی	Th	SS	حفاظتی - علوفه‌ای
23	<i>Arnebia decumbens</i> (Vent.) Coss. Kral	Boraginaceae	گل عسلی	Th	SS,IT	یک‌ساله
24	<i>Asphodelus tenuifolius</i> Cav.	Liliaceae	سریشک	Th	M,SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
25	<i>Astragalus fasciculifolius</i> Boiss.	Papilionaceae	انزروت-گنجر	Ph	IT,SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
26	<i>Astragalus eremophyllus</i> Boiss.	Papilionaceae	گونه‌ای گون	Th	IT,SS	علوفه‌ای
27	<i>Asteriscus pygmaeus</i> Coss. & DU.	Asteraceae	گونه‌ای گون	Th	IT,SS	یک‌ساله
28	<i>Atriplex leuoclada</i> Boiss.	Chenopodiaceae	سلمکی ساقه‌سفید	He	SS,IT	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
29	<i>Avena barbata</i> Pott ex Link	Poaceae	یولاف ریش‌دار	Th	IT,M	علوفه‌ای
30	<i>Blepharis ciliaris</i> (L.) B.L. Burtt	Acanthaceae	خارسنبیل	He	SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
31	<i>Bromus tectorum</i> L.	Poaceae	علف بام	Th	Cosm	حفاظتی - علوفه‌ای
32	<i>Calligonum laristanicum</i> Rech.f. & Schiman-Czeika	Polygonaceae	اسکنیبل هرمزی	Ph	SS	حفاظتی - علوفه‌ای

33	<i>Calotropis procera</i> (Ait.) Ait.f	Asclepiadaceae	استبرق	Ph	SS	حفاظتی - دارویی
34	<i>Capparis spinosa</i> L.	Capparidaceae	کور گوشتی	Ch	IT,M,SS	حفاظتی - دارویی
35	<i>Carthamus oxyacantha</i> M.B.	Asteraceae	گلرنگ وحشی	He	SS,IT	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
36	<i>Cassia italica</i> (Miller) F.W. Andrews	Caesalpinaceae	سنای مکی	Ph	SS	حفاظتی - دارویی
37	<i>Cenchrus ciliaris</i> L.	Poaceae	چمن تشی	He	SS,M	حفاظتی - علوفه‌ای
38	<i>Cenchrus pennisetiformis</i> Hochst.& Steud. ex Steud.	Poaceae	چمن تشی	He (Th)	M,SS	حفاظتی - علوفه‌ای
39	<i>Centaurea bruguierana</i> (DC.) Hand-Mzt.	Asteraceae	گل گندم مهاجر	Th	IT,SS	حفاظتی - دارویی
40	<i>Chenopodium album</i> L.	Chenopodiaceae	سلمه تره	Th	Cosm	حفاظتی - دارویی
41	<i>Chenopodium murale</i> L.	Chenopodiaceae	سلمک برگ گزنه‌ای	Th	Cosm	حفاظتی - دارویی
42	<i>Chesneya astragalina</i> Jaub. & Spach	Papilionaceae	گونی	Th	IT	علوفه‌ای - دارویی
43	<i>Chrozophora obliqua</i> (Vahl) Juss. ex Spreng	Euphorbiaceae	ازرق درختچه‌ای	Ch	IT,M	حفاظتی - دارویی
44	<i>Chrozophora tinctoria</i> (L.) Guss	Euphorbiaceae	ازرق، رنگینک	Th	SS	حفاظتی - دارویی
45	<i>Chrysopogon aucheri</i> (Boiss.) Stapf	Poaceae	ریش زرد	He (G.r)	SS	حفاظتی - علوفه‌ای
46	<i>Cichorium intybus</i> L.	Asteraceae	کاسنی	He	IT	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
47	<i>Citrullus colocynthis</i> (L.) Schrader	Cucurbitaceae	هندوانه ابوجهل	He	SS,M	حفاظتی - دارویی
48	<i>Cleom dolichostyla</i> Jafari	Capparaceae	علف مار خامه بلند	Th	IT, SS	حفاظتی - دارویی
49	<i>Cleome quinquenervia</i> DC.	Capparaceae	علف مار پنج رگبرگی	Th	IT, SS	حفاظتی - دارویی
50	<i>Cleom oxypetala</i> Boiss,	Capparaceae	علف مار زرد	Th	IT, SS	حفاظتی - دارویی
51	<i>Coccolus pendulus</i> (J. R. & G. Forst.) Diels	Menispermaceae	زامور	Ph	SS	بالا رونده
52	<i>Cometes surattensis</i> L.	Caryophyllaceae	سر منگوله	Th	SS	یک‌ساله
53	<i>Conocarpus erectus</i> L.	Combretaceae	کنوکارپوس	Ph	SS	حفاظتی
54	<i>Convolvulus acanthocladus</i> Boiss.	Convolvulaceae	پیچک شاخه خاری	He	SS	حفاظتی - علوفه‌ای
55	<i>Convolvulus fatmensis</i> Kze	Convolvulaceae	پیچک عربی	He	SS	حفاظتی - علوفه‌ای
56	<i>Convolvulus glomeratus</i> Choisy	Convolvulaceae	پیچک بالارونده	He	SS	حفاظتی - علوفه‌ای
57	<i>Convolvulus leptocladus</i> Boiss.	Convolvulaceae	پیچک جنوبی	Ch	SS,IT	حفاظتی - علوفه‌ای
58	<i>Convolvulus oxyspalus</i> Boiss.	Convolvulaceae	پیچک برگ تیز	Ch	SS,IT	حفاظتی - علوفه‌ای

59	<i>Convolvulus sericeus</i> Burm.	Convolvulaceae	پیچک پشمالو	Ch	SS	حفاظتی - علوفه‌ای
60	<i>Convolvulus spinosus</i> Burm	Convolvulaceae	پیچک خاردار	Ch	SS,IT	حفاظتی - علوفه‌ای
61	<i>Cornulaca monacantha</i> Delile	Chenopodiaceae	چیپ چاپ چندساله	Ch	SS,IT	حفاظتی - علوفه‌ای
62	<i>Crepis foetida</i> L.	Asteraceae	ریش قوش هرز	Th	ES,IT,M	یک‌ساله
63	<i>Crepis kotschyana</i> (Boiss.) Boiss.	Asteraceae	ریش قوج یک‌ساله	Th	IT	یک‌ساله
64	<i>Crupinia crupinastrum</i> (Moris.) Vis	Asteraceae	سیاه فندق، دانه سیاه	Th	IT,M	یک‌ساله
65	<i>Cuscuta balansae</i> Boiss. et Reut. ex Yunk	Cuscutaceae	سس شبدری	G.p	IT,M,SS	انگل
66	<i>Cymbopogon olivieri</i> (Boiss.) Bor	Poaceae	ناگرد	He	SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
67	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers	Poaceae	مرغ	G.r	Cosm	حفاظتی - علوفه‌ای
68	<i>Diceratella canescens</i> (Boiss.) Boiss.	Brassicaceae	شنبوی شاخدار	He	SS	حفاظتی
69	<i>Dicyclophora persica</i> Boiss.	Apiaceae	چتر گریزی	He	SS	دارویی
70	<i>Digitaria nodosa</i> Parl	Poaceae	پنجه کلاغ پیازی	G.r	M,SS	حفاظتی - علوفه‌ای
71	<i>Dipcadi unicolor</i> (Stocks) Baker	Liliaceae	-	G.b	SS	یک‌ساله
72	<i>Ducrosia anethifolia</i> (DC.) Boiss.	Apiaceae	مشگک	He	SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
73	<i>Echinops gedrosiacus</i> Bornm	Asteraceae	شکر تیغال بلوچستانی	He	IT,SS	حفاظتی - دارویی
74	<i>Emex spinosus</i> (L.) Campd.	Polygonaceae	ترشک خاردار	Th	SS,M	علوفه‌ای
75	<i>Ephedra foliata</i> Boiss. et Ky	Ephedraceae	ارمک رونده	Ph	IT,SS	علوفه‌ای - دارویی
76	<i>Eragrostis cilianensis</i> (All.) Vign. Lut	Poaceae	علف عشق هرز	Th	M,SS	علوفه‌ای
77	<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L Her	Geraniaceae	نوک لک‌لکی هرز	Th	IT,SS	علوفه‌ای
78	<i>Erodium gruinum</i> (L.) L Her	Geraniaceae	نوک لک‌لکی	Th	IT,SS	علوفه‌ای
79	<i>Erodium pulverulentum</i> (Cav.) Willd.	Geraniaceae	نوک لک‌لکی گرد آلود	Th	IT,SS	علوفه‌ای
80	<i>Erucaria hispanica</i> (L.) Druce	Brassicaceae	مندابی	Th (He)	IT,M,SS	یک‌ساله
81	<i>Eucalyptus camaldulensis</i> Deheh	Myrthaceae	اکالیپتوس	Ph	SS	حفاظتی
82	<i>Euphorbia osyridea</i> Boiss.	Euphorbiaceae	فرفیون خشبی	He	SS,IT	حفاظتی
83	<i>Fagonia bruguieri</i> DC.	Zygophyllaceae	اسفند رومی	He	SS,IT	یک‌ساله
84	<i>Farsetia heliophila</i> Bunge. ex Cosson	Brassicaceae	آفتابی	Ch	SS	حفاظتی - علوفه‌ای

85	<i>Ficus carica</i> L.	Moraceae	انجیر	Ph	ES,IT,M	حفاظتی - دارویی
86	<i>Forsskaolea tenacissima</i> L.	Urticaceae	نرمه چسبک	Th (He)	IT,M, SS	حفاظتی
87	<i>Fortuynia garcinii</i> (Burm.) Shuttlew	Brassicaceae	شب‌بوی بیابانی	He	IT, SS	یک‌ساله
88	<i>Fumaria asepsala</i> Boiss.	Fumariaceae	شاه‌تره بی‌کاسبرگ	Th	ES,IT	دارویی
89	<i>Gailonia aucheri</i> Jaub. & Spach	Rubiaceae	تی‌تیسکو	Ch	SS	حفاظتی - علفه‌ای - دارویی
90	<i>Gailonia crucianeloides</i> Jaub. & Spach	Rubiaceae	توسو	Ch	SS	حفاظتی - علفه‌ای - دارویی
91	<i>Galium setaceum</i> Lam.	Rubiaceae	نوعی شیرپنیر	Th	IT,M	یک‌ساله
92	<i>Gastrocotyle hispida</i> (Forssk.) C.B. Clarke	Boraginaceae	گاو زبانک	Th	SS,IT	یک‌ساله
93	<i>Geranium lucidum</i> L.	Geraniaceae	سوزن چوپان درخشان	Th	ES,IT	علفه‌ای
94	<i>Geranium trilophum</i> Boiss.	Geraniaceae	سوزن چوپان برازجانی	Th	SS	علفه‌ای
95	<i>Gipsophila pilosa</i> Hudson	Caryophyllaceae	گچ‌دوست چلچراغی	Th	IT	یک‌ساله
96	<i>Grantia aucheri</i> Boiss.	Asteraceae	-	Ch	SS	حفاظتی
97	<i>Gymnocarpus decander</i> Forssk.	Caryophyllaceae	گروج	Ch	SS	حفاظتی - علفه‌ای
98	<i>Halocharis sulfurea</i> (Moq.) Moq.	Chenopodiaceae	زیبای شوره‌زار	Th	IT,SS	علفه‌ای
99	<i>Haplophyllum tuberculatum</i> (Forssk.) Juss	Rutaceae	سدایی زگیل دار	He	IT,SS	حفاظتی - دارویی
100	<i>Helianthemum ledifolium</i> (L.) Miller	Cistaceae	گل آفتابی اروپایی	Th	IT,M,SS	علفه‌ای
101	<i>Helianthemum lippii</i> (L.) Pers	Cistaceae	گل آفتابی جنوبی	Ch	M,SS	حفاظتی - علفه‌ای
102	<i>Helianthemum salicifolium</i> (L.) Miller	Cistaceae	چشم گنجشکی	Th	ES,IT,M	علفه‌ای
103	<i>Heliotropium bacciferum</i> Forssk.	Boraginaceae	آفتاب‌پرست ساحلی	Ch	IT,SS	حفاظتی - علفه‌ای - دارویی
104	<i>Heliotropium brevilimbe</i> Boiss.	Boraginaceae	آفتاب‌پرست جنوبی	He	IT,SS	حفاظتی - علفه‌ای - دارویی
105	<i>Hippocrepis unisiliquosa</i> L.	Papilionaceae	نعل اسبی یک‌نیامی	Th	IT,M	علفه‌ای
106	<i>Hyparrhenia hirta</i> (L.) Stapf	Poaceae	نریشت	He	IT, M, SS	حفاظتی - علفه‌ای
107	<i>Koelpinia linearis</i> Pall.	Asteraceae	هزارپایی	He	SS	علفه‌ای
108	<i>Lavandula stricta</i> Del.	Lamiaceae	اسطوخودوس	Ch	SS	حفاظتی - دارویی
109	<i>Linum strictum</i> L.	Linaceae	کتان گرمسیری	Th	IT,M,SS	یک‌ساله
110	<i>Lolium rigidum</i> Gaudin	Poaceae	چم‌چم شکننده	Th	M, IT	علفه‌ای

111	<i>Lotononis platycarpus</i> (Viv.) Pic.	Papilionaceae	-	Th	SS	علوفه‌ای
112	<i>Lotus garcinii</i> DC.	Papilionaceae	آهوماش شن دوست	He	SS	علوفه‌ای
113	<i>Lycium shawii</i> Roemer & Schultes	Solanaceae	دهیر	Ph	IT,SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
114	<i>Malcolmia africana</i> (L.) R. Br.	Brassicaceae	شب‌بوی صحرایی	Th	IT,M,SS	یک‌ساله
115	<i>Malva neglecta</i> Wallr	Malvaceae	پنیرک	He	ES,IT,M	علوفه‌ای - دارویی
116	<i>Mathiola flavida</i> Boiss.	Brassicaceae	چلبیای زرد	Th (He)	IT,SS	یک‌ساله
117	<i>Mathiola longipetala</i> (Vent.) DC.	Brassicaceae	چلبیایی	Th	IT,M,SS	یک‌ساله
118	<i>Medicago laciniata</i> (L.) Miller	Papilionaceae	یونجه پاره‌پاره	Th	IT,M,SS	علوفه‌ای
119	<i>Medicago minima</i> (L.) Bartalini	Papilionaceae	یونجه نیام کوچک	Th	ES,IT,M,S S	علوفه‌ای
120	<i>Medicago polymorpha</i> L.	Papilionaceae	یونجه	Th	Cosm	علوفه‌ای
121	<i>Misopates oronithium</i> (L.) Rafin	Schrophulariaceae	نوعی پونه‌سای	Th	IT	یک‌ساله
122	<i>Nepeta hormozganica</i> Jamzad	Lamiaceae	پونه‌سای هرمزگانی	Th	IT	دارویی
123	<i>Nerium oleander</i> L.	Apocynaceae	خرزهره	Ph	IT,M,SS	حفاظتی - دارویی
124	<i>Notoceras bicornis</i> (Aiton) Amo.	Brassicaceae	شاخ پشته	Th	M,SS	یک‌ساله
125	<i>Ochradenus baccatus</i> Delile	Resedaceae	شمع	Ph	SS	حفاظتی - دارویی
126	<i>Oligomeris linifolia</i> (Vahi)Macbr	Resedaceae	ورثی	Th	SS	یک‌ساله
127	<i>Onobrychis Aucheri</i> Boiss.	Papilionaceae	اسپرس بیابانی	Th	IT,SS	علوفه‌ای
128	<i>Ononis reclinata</i> L.	Papilionaceae	لوبیای شیطان سربزیر	Th	ES,IT,M, SS	یک‌ساله
130	<i>Onosma kotschy</i> Boiss.	Boraginaceae	زنگوله‌ای دناهی باریک	Th (He)	IT	یک‌ساله
129	<i>Onosma stenosphon</i> Boiss.	Boraginaceae	زنگوله‌ای لوله باریک	Th (He)	IT	یک‌ساله
131	<i>Otostegia aucheri</i> Boiss.	Lamiaceae	کاسه‌گل سفید	Ch	SS	حفاظتی - دارویی
132	<i>Otostegia persica</i> (Burm.) Boiss.	Lamiaceae	گلدرد	Ch	IT,SS	حفاظتی - دارویی
133	<i>Outreya carduiiformis</i> Jaub. & Spach	Asteraceae	فرچه‌ای	He	IT	یک‌ساله
134	<i>Papaver dubium</i> L.	Papaveraceae	خشخاش هرز	Th	IT,M	یک‌ساله
135	<i>Paronychia arabica</i> (L.) DC.	Paronychiaceae	عقربک بیابانی	Th (He)	M,SS	یک‌ساله
136	<i>Peganum harmala</i> L.	Zygophyllaceae	اسفند رومی	Th (He)	IT,SS	یک‌ساله

137	<i>Pentanema divaricatum</i> Cass.	Asteraceae	-	He	IT,SS	یک‌ساله
138	<i>Pergularia tomentosa</i> L.	Asclepiadaceae	لباشیر، موبر	Ph	SS	حفاظتی
139	<i>Periploca aphylla</i> Decne	Asclepiadaceae	گیشدر	Ph	SS	حفاظتی - دارویی
140	<i>Phagnalon rupester</i> (L.) DC.	Asteraceae	-	Ch	M, IT	یک‌ساله
141	<i>Phalaris minor</i> Retz.	Poaceae	دانه قناری	Th	IT,M	یک‌ساله
142	<i>Pimpinella barbata</i> (DC.) Boiss.	Apiaceae	جعفری کوهی ریش‌دار	Th	IT,SS	یک‌ساله
143	<i>Pistacia khinjuk</i> Stocks	Anacardiaceae	خنجوک	Ph	IT	حفاظتی - دارویی
144	<i>Plantago amplexicaulis</i> Cax.	Plantaginaceae	بارهنگ ساقه آغوش	Th	SS, IT,M	دارویی
145	<i>Plantago ovata</i> Forssk.	Plantaginaceae	بارهنگ تخم‌مرغی	Th	SS,M, IT,ES	دارویی
146	<i>Plantago psyllium</i> L.	Plantaginaceae	اسفرزه	Th	SS,M, IT,ES	دارویی
147	<i>Platychaete aucheri</i> (Boiss.) Boiss.	Asteraceae	کلاجوک	Ch	IT,SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
148	<i>Platychaete glaucescens</i> (Boiss.) Boiss.	Asteraceae	ریش‌پهن منگری	Ch	IT,SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
149	<i>Polygala erioptera</i> DC.	Polygalaceae	شیرآور جنوبی	Th (He)	SS	یک‌ساله
150	<i>Prosopis cineraria</i> (L.) Druce	Mimosaceae	کهور ایرانی	Ph	SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
151	<i>Prosopis juliflora</i> (Swartz) DC.	Mimosaceae	کهور پاکستانی، سمر	Ph	SS	حفاظتی
152	<i>Pteranthus dichotomus</i> Forssk.	Caryophyllaceae	گل تاج	Th	ES,IT,SS	یک‌ساله
153	<i>Pteropyrum aucheri</i> Jaub.& Spach	Polygonaceae	پرند	Ph	IT	حفاظتی
154	<i>Reichardia orientalis</i> (L.)Hochreutiner	Asteraceae	-	Th	IT,SS	یک‌ساله
155	<i>Reseda aucheri</i> Boiss.	Resedaceae	ورث بیابانی	Th	IT,M,SS	یک‌ساله
156	<i>Rhazya stricta</i> Decne	Apocynaceae	اشوارک	Ph	SS	حفاظتی - دارویی
157	<i>Rumex vesicarius</i> L.	Polygonaceae	ترشک بادکنکی	Th	SS, M	علوفه‌ای
158	<i>Salvia aegyptiaca</i> L.	Lamiaceae	مریم‌گلی مصری	Ch	SS	حفاظتی - دارویی
159	<i>Salvia compressa</i> Vent.	Lamiaceae	مریم‌گلی گرمسیری	Ch	IT,SS	حفاظتی - دارویی
160	<i>Salvia macilenta</i> Boiss.	Lamiaceae	مریم‌گلی شکننده	Ch	IT,SS	حفاظتی - دارویی
161	<i>Salvia santolinifolia</i> Boiss.	Lamiaceae	مریم‌گلی خلیجی	Ch	SS	حفاظتی - دارویی
162	<i>Scabiosa flavida</i> Boiss. & Hausskn	Dipsacaceae	طوسک بهبهانی	Th	IT	یک‌ساله

163	<i>Scabiosa olivieri</i> Coult	Dipsacaceae	طوسک زاگرسی	Th	IT,SS	یک‌ساله
164	<i>Scariola orientalis</i> (Boiss.) Sojak	Asteraceae	گارچاق‌کن	He	IT	حفاظتی
165	<i>Schweinfurthia papilionacea</i> Burm	Papilionaceae	ناز پروانه	Th	SS	حفاظتی
166	<i>Scorzonera tortuosissima</i> Boiss.	Asteraceae	شنگ‌اسبی بیابانی	He	IT	حفاظتی
167	<i>Scrophularia striata</i> Boiss.	Scrophulariaceae	گل میمونی شیاردار	He	IT	حفاظتی
168	<i>Senecio flavus</i> (Decne.) Schultz-Bip	Asteraceae	پیرگیاه جنوبی	Th	IT,SS	دارویی
169	<i>Senecio glaucus</i> L.	Asteraceae	پیام بهار	Th	IT,M,SS	دارویی
170	<i>Setaria verticillata</i> (L.) P. Beauv	Poaceae	ارزانی چرخه‌ای	Th	SS	علوفه‌ای
171	<i>Solanum incanum</i> L.	Solanaceae	تاجریزی جنوبی	Ph	SS	حفاظتی - دارویی
172	<i>Stipa capensis</i> Thunb	Poaceae	استپی مومنین	Th	IT, M,SS	علوفه‌ای
173	<i>Stipagrostis hirtigluma</i> (Steud.) De Winter	Poaceae	سبط پوشه گرگی	Th	IT,SS	علوفه‌ای
174	<i>Stipagrostis plumosa</i> (L.) Munro ex T. Anders	Poaceae	سبط پر مرغی	He	IT,M,SS	حفاظتی - علوفه‌ای
175	<i>Tamarix mascatensis</i> Bge.	Tamaricaceae	گز عمانی	Ph	ES,IT,SS	حفاظتی
176	<i>Taverniera cuneifolia</i> (Roth) Arn.	Papilionaceae	اسپرس درختی	Ch	SS	حفاظتی - علوفه‌ای
177	<i>Tephrosia purpurea</i> (L.) Pers.	Papilionaceae	نیلکی	Ch	SS	حفاظتی
178	<i>Teucrium polium</i> L.	Lamiaceae	مریم‌نخودی اسپانیایی	Ch	IT,M	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
179	<i>Thymelaea passerina</i> (L.) Cosson & Germ	Thymelaeaceae	دانه پرستو	Th	ES,IT,M	یک‌ساله
180	<i>Trachynia distachya</i> (L.) Link	Poaceae	گیس‌بافته	Th	SS, IT, M	علوفه‌ای
181	<i>Tribulus terrestris</i> L.	Zygophyllaceae	خارخسک	Th (He)	SS, IT,ES, M	علوفه‌ای - دارویی
182	<i>Tricholaena teneriffae</i> (L.F.) Link	Poaceae	-	He	M,SS	حفاظتی - علوفه‌ای
183	<i>Trichodesma africanum</i> (L.) R.Br.	Boraginaceae	فانوس‌آبی افریقایی	He	SS	حفاظتی - دارویی
184	<i>Trigonella stellata</i> Forssk.	Papilionaceae	شنبلبله ستاره‌ای	Th	SS, IT	علوفه‌ای - دارویی
185	<i>Trigonella uncatata</i> Boiss & Noe	Papilionaceae	شنبلبله قلاب‌دار	Th	SS,It	علوفه‌ای - دارویی
186	<i>Verbascum farsistanicum</i> (Murb.) Hub.- Mor.	Scrophulariaceae	گل ماهور جنوبی	He	SS,It	حفاظتی
187	<i>Zataria multiflora</i> Boiss.	Lamiaceae	آویشن شیرازی	Ch	IT,SS	حفاظتی - دارویی
188	<i>Ziziphora tenuior</i> L.	Lamiaceae	کاکوتی	Th	IT	دارویی

189	<i>Ziziphus spina-christi</i> (L.) Willd.	Rhamnaceae	Ph	SS	حفاظتی - علوفه‌ای - دارویی
190	<i>Zygophyllum atriplicoides</i> Fisch & C.A.Mey	Zygophyllaceae	Ph	IT,SS	حفاظتی - علوفه‌ای

شکل ۷- گونه کلاجوک (*Platychaete aucheri*)شکل ۴- گونه دارویی اشوارک (*Rhazia stricta*)شکل ۵- گونه اسانس‌دار مریم‌گلی (*Salvia macilenta*)شکل ۶- گونه درختچه‌ای گیشدرد (*Periploca aphylla*)

بحث و نتیجه‌گیری

پرداختن به شناسایی گونه‌های گیاهی یک منطقه ما را در تعیین پتانسیل قابلیت‌های رویشی، شناسایی گونه‌های مقاوم، در حال انقراض و کمک به حفظ آن‌ها، شناسایی گیاهان دارویی، امکان دسترسی سریع و آسان به گونه‌های گیاهی، امکان افزایش تعداد گونه‌ها و استفاده اصولی از آن‌ها و تعیین نقشه پوشش گیاهی کمک می‌نماید (۲ و ۶) و این بررسی در همین راستا انجام گرفت. در این بررسی تعداد ۱۹۰ گونه گیاهی از منطقه جمع‌آوری و شناسایی گردید که به ۵۰ تیره (۱ تیره بازدانه، ۴۷ تیره دولپه‌ای و ۲ تیره تک‌لپه‌ای) و ۱۴۹ جنس تعلق دارند. وجود این تعداد گونه در بخشی از این ناحیه وسیع و شرایط اقلیمی خشک با میزان بارندگی سالانه ۱۵۴/۶ میلی‌متر نشان از حضور تنوع متوسط گونه‌ها می‌باشد. مقایسه نتایج این تحقیق با نتایج مطالعات فلوربستیگ گزارش شده از استان چنین نشان می‌دهد که در نواحی واقع در شرق استان هرمزگان تعداد گونه‌های کمتری رویش دارند. از جمله این گزارش‌ها می‌توان به گزارش ارائه‌شده توسط نجفی (۲۰۰۷) (۸) و عطّار و همکاران (۲۰۰۴) (۱۰) اشاره کرد. در این بررسی

خشک و بیابانی است که در آن تروفیت‌ها بیشترین سهم را دارند. تروفیت‌ها گیاهانی هستند که قبل از رسیدن دوره خشکی دوره زادآوری خود را تکمیل می‌کنند. این گیاهان و گیاهان فانروفیت تحمل‌کننده خشکی هستند. بررسی پراکنش جغرافیایی این گیاهان نشان داد که ۲۶ درصد گونه‌ها (۴۹ گونه) متعلق به ناحیه صحارا - سندی، ۱۲ درصد گونه‌ها (۲۲ گونه) متعلق به ناحیه ایرانو- تورانی، ۲۵ درصد گونه‌ها (۴۷ گونه) مشترک در دو ناحیه صحارا - سندی و ایرانو - تورانی و ۳ درصد گونه‌ها (۵ گونه) جهان‌وطن هستند. از لحاظ تحلیل پراکنندگی جغرافیایی عناصر موجود در این منطقه، دلیل فراوانی عناصر صحارا - سندی و ایرانو - تورانی، حضور فراوان شکل‌های زیستی تروفیت و همی‌کریپتوفیت و شرایط محیطی خاص حاکم بر منطقه است. باتوجه به تعلق بالای گیاهان منطقه به ناحیه رویشی صحارا - سندی و مشترک با سایر نواحی، نتایج بیان‌کننده تعلق منطقه به این ناحیه رویشی است. بالطبع درصد پایین و یا نبود گیاهان سایر نواحی دیگر به علت دوری منطقه از نواحی دیگر است. این موضوع در مطالعات عطّار و همکاران (۲۰۰۴) (۱۰)، سلطانی‌پور (۲۰۰۶) (۳) و لئونارد (۲۰۰۳) (۱۲) نیز تأیید شده است. حضور ۲۹ گونه انحصاری در این منطقه حاکی از اهمیت این ناحیه و حضور ذخایر ژنتیکی باارزش می‌باشد. شایان ذکر است که حضور قابل‌توجه گونه‌های انحصاری در ناحیه صحارا - سندی توسط نجفی (۱۳۸۶) (۸) نیز گزارش شده است. اهمیت این گونه‌ها به حدی است که تفکیک واحدهای فلورستیکی براساس این گونه‌ها ارائه می‌شود و میزان آن در فلور هر ناحیه نشان‌دهنده موقعیت جغرافیایی گیاهی، شرایط اکولوژیک، تاریخ تکامل فلور و اهمیت پوشش گیاهی است (۹).

سپاسگزاری

نگارندگان از معاونت آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان هرمزگان کمال تشکر و قدردانی را دارند.

تعداد گیاهان تک‌لپه‌ای نسبت به تعداد گیاهان دولپه‌ای بسیار کمتر بود (۲۳ به ۱۶۶ گونه). هاجینسون (۱۹۷۵) می‌گوید گیاهان تک‌لپه‌ای به دلیل این‌که وابستگی خود را به محیط‌های مرطوب بیش از گیاهان دولپه‌ای حفظ کرده‌اند، بنابراین در این مناطق فراوانی بیشتری دارند. ایشان نسبت بین تک‌لپه‌ای به دولپه‌ای را در محیط‌های خشک یک‌به‌چهار تا پنج و در محیط‌های آبی یک‌به‌یک برآورد می‌کند (۱۱). در این بررسی این نسبت یک‌به‌هفت بود. با نگاهی به تیره‌های گیاهی می‌بینیم تیره‌های کاسنی (Asteraceae)، پروانه‌آساها (Papilionaceae) و گندمیان (Poaceae) بیشترین گونه‌های منطقه را شامل هستند. فراوانی گیاهان این تیره‌ها ممکن است به دلیل فراوانی زمین‌های زراعی، خاک‌های شور و درصد بالای تخریب پوشش گیاهی منطقه باشد (۴). نتایج حاصل از طبقه‌بندی شکل زیستی نشان‌دهنده این است که گیاهان تروفیت و همی‌کریپتوفیت فراوانترین شکل زیستی می‌باشند. سایر شکل‌های زیستی به ترتیب فانروفیت و کامفیت هستند. ژئوفیت درصد بسیار کمی از گیاهان منطقه را شامل می‌شود، که با مطالعات عطّار و همکاران (۲۰۰۴) (۱۰)، سلطانی‌پور (۲۰۰۶) (۳) و نجفی (۲۰۰۷) (۸) مطابقت دارد. عوامل مؤثر در استقرار گونه‌های گیاهی مختلف عمدتاً چهار عامل مختلف مانند کلیماتیک، ادافیک، بیولوژیک و توپوگرافیک می‌باشد. قابل‌ذکر است که شکل‌های زیستی گیاهان هر منطقه با شرایط اقلیمی آن منطقه در ارتباط است، به طوری که به‌عنوان معیاری برای توصیف اقلیم هر منطقه محسوب می‌گردد. همچنین، شکل رویشی غالب در هر منطقه معیاری برای تعیین میزان بارندگی و مدت‌زمان فصل خشک است (۱۱). غالبیت شکل‌های زیستی تروفیت و همی‌کریپتوفیت حاکی از شرایط زیست‌محیطی سخت حاکم بر منطقه است. حضور غالب تروفیت و همی‌کریپتوفیت در نواحی کوه گنو (۸) و جزایر قشم (۱۰) و هرمز (۳۲) نیز مطابق با نتایج حاصل از این تحقیق می‌باشد. شکل زیستی منطقه نشانگر فلور تیپیک مناطق

منابع

- ۱- اسدی، م.، ۸۳-۱۳۶۹. فلور ایران، موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور.
- ۲- زاهد چکوری، س.، عصری، ی.، یوسفی، م.، و مرادی، ا.، ۱۳۹۲. فلور، شکل زیستی و پراکنش جغرافیایی گیاهان تالاب سلکه، مجله پژوهش‌های گیاهی (مجله زیست‌شناسی ایران، جلد ۲۶ (۳)، صفحات ۳۱۰-۳۰۱.
- ۳- سلطانی‌پور، م.، ا.، ۱۳۸۵. معرفی فلور، شکل زیستی و پراکنش جغرافیایی گیاهان جزیره هرمز، رستنی‌ها، جلد ۷ (۱)، صفحات ۱۹-۳۲.
- ۴- عصری، ی.، ۱۳۷۷. پوشش گیاهی شوره‌زارهای دریاچه ارومیه، موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور، شماره ۱۹۱، ۲۳۱ صفحه.
- ۵- قهرمان، ا.، ۸۲-۱۳۶۴. فلور رنگی، موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور.
- ۶- گرگین کرجی، م.، کرمی، پ.، و معروفی، ح.، ۱۳۹۲. معرفی فلور، شکل زیستی و کورولوژی گیاهان منطقه سارال کردستان، مجله زیست‌شناسی ایران، جلد ۲۶ (۴)، صفحات ۵۲۵-۵۱۰.
- ۷- مظفریان، و.، ۱۳۷۵. فرهنگ نام‌های گیاهان ایران، انتشارات فرهنگ معاصر، ۱۰۹۱ صفحه.
- ۸- نجفی، ک.، ۱۳۸۶. معرفی فلور، شکل زیستی و پراکنش جغرافیایی گیاهان کوه گنو، پژوهش و سازندگی، شماره ۷۷، جلد ۲، صفحات ۴۷-۵۸.
- ۹- یوسفی، م.، ۱۳۸۵. فلور ایران، انتشارات دانشگاه پیام نور، تهران.
- 10- Attar, F., Hamzehee, B., and Ghahreman, A., 2004. A contribution to the flora of Qeshm Island, Iran. The Iranian Journal of Botany, 10, PP: 199-219.
- 11- Hutchinson, G. E., 1975. A treatise on limnology, vol., 3, Limnological botany, John Wiley & Sons Inc., New York, 645 p.
- 12- Leonard, J., 2003. A Contribution to study of the flora and vegetation of the deserts of Iran, Forests and Rangelands Research Institutue, 410 p.
- 13- Raunkier, C., 1934. Life forms of plants. Oxford, University Press, 621 p. ح
- 14- Rechinger, K. H., 1982. Flora Iranica, Akademische Druke- u. Velagsanstalt. Graz. Austria, V., PP: 1-174.
- 15- Zohari, M., 1963. On geobotanical structure of Iran. Bulletin of Reseach Council of Israel. Section D, Botany. Supplement, 113 p.
- 16- Zohari, M., 1973. Geobotanical foundation of the Middle East, 2 V., Stuttgart, 739 p.

Flora, life form and chorology of Dehgin basin, Hormozgan Province

Soltanipoor M.A. and Asadpoor R.

Research Division of Natural Resources, Hormozgan Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, AREEO, Bandar Abbas, I.R. of Iran

Abstract

The Dehgin basin with 4.2 km² is located in geographic coordinates of 57° 12' 29" to 57° 11' 25" eastern longitude and 27° 46' 6" to 27° 44' 21" north latitude. In this study, 190 plant species were collected and introduced. These species belong to 50 families (1 Gymnosperm, 47 Dicotyledone and 2 Monocotyledone) and 149 genera. Asteraceae with 23 species, Papilionaceae with 18 species and Poaceae with 20 species are main families of this region. Studing of plants life forms by Raunkier method showed that Therophytes with 41 and Hemichryptophytes with 18 percent of species are the most frequent life forms. Phanerophytes with 14 percent and Chamaephytes with 16 percent are other life forms. High percentage of Therophytes indicates that the area has dry and deserty climate. Investigation on geographical distribution of plants species showed 26 percent (49 species) of species belong to Saharo-Sindian, 12 percent (22 species) to Irano-Touranian and 3 percent (5 species) to Cosmic zones, 60 species were medicinal plants that 15 species had high heath care.

Key words: Flora, Life form, Chorology, Dehgin basin, Hormozgan Province.